

Tárgytematika / Course Description

Népegészségtan

ESLB_EGTM005

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Szabó Attila

Félév / Semester: 2024/25/2

Beszámolási forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 12/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A népegészségügyi egy a társadalom valamennyi szférájára és rétegére építő multidiszciplináris tudomány, az egészség védelme és fejlesztése, a betegségek, a sérülések és a rokkantság megelőzése érdekében folytatott tevékenység. A tantárgy célja az ehhez szükséges ismeretek átadása.

A megelőzés, azaz a prevenció színtereinek ismerete. Az egészségi állapotot befolyásoló társadalmi és környezeti faktorok, az egészségdeterminánsok oktatása. A népegészségtan módszertanának, az epidemiológiának elméleti és gyakorlati elsajátítása, beleértve a demográfiai ismereteket. A magyar nemzeti egészségügy szervezetének ismertetése. A hazai népesség morbiditási és mortalitási mutatóinak és azt azt befolyásoló tényezőknél a megismerése. A hazai és nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő népegészségügyi problémának számító krónikus nem fertőző betegségek és azok speciális megelőzési lehetőségeinek ismerete. A mentális és testi megbetegedések közötti összefüggések és a szenvedélybetegségek bemutatása. A táplálkozástudomány és a járványtan alapjai. Anya-, csecsemő-, gyermek-, ifjúsági és idősvédelem. Az egészségfejlesztés lehetőségeinek ismerete korcsoportok szerint.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Bevezetés a népegészségtanba, a népegészségtan helye és szerepe az orvostudományban, a népegészségtan története. A megelőző szemlélet jelentősége, a prevenció színterei. Egészséget befolyásoló tényezők: genetikai-, környezeti-, életmódbeli determinánsok, egészségügyi ellátás. Népegészségügyi ciklus, Népegészségügyi Program.

Az epidemiológiai fogalma, mutatók, kockázatszámítás, ok-okozati összefüggések, vizsgálati típusok. Epidemiológiai kutatások, adatbázisok. Demográfiai alapismeretek, standardizálás. Demográfiai helyzetkép Magyarországon 1980-tól napjainkig: halandósági viszonyok, az egészségi állapot egyenlőtlenségei.

Szűrővizsgálatok általános jellemzői, értékelése. Szervezett és alkalmoszerű szűrővizsgálatok Magyarországon. Az egészségügyi finanszírozás története. Az egészségügyi rendszerek általános jellemzői, az egészségügyi rendszerek alapvető modelljei és közegészségügy felépítése. Az egészségpolitika alapelvei. Nemzetközi és hazai egészségügyi és egészségpolitikai kihívások.

Krónikus nem fertőző betegségek epidemiológiája I.: a szív-érrendszeri betegségek népegészségügyi jelentősége.

Krónikus nem fertőző betegségek epidemiológiája II.: daganatos betegségek népegészségügyi jelentősége.

Krónikus nem fertőző betegségek epidemiológiája III.: légzőszervi betegségek. Dohányzás, mint népegészségügyi probléma.

Krónikus nem fertőző betegségek epidemiológiája IV.: lelki egészség, lelki egészségvédelem. Mentális

viselkedészavarok. Szorongás és depresszió. Öngyilkosság.

Táplálkozás-egészségtan I.: a táplálkozással összefüggő betegségek népegészségügyi jelentősége. Táplálkozási ajánlások, a magyar táplálkozás jellemzői, a táplálkozási szokások befolyásolásának lehetőségei.

Táplálkozás-egészségtan II.: malnutrició fogalma, formái. Obesitas, diabetes mellitus. A mozgásszegény életmód népegészségügyi jelentősége.

Járványtani alapfogalmak, járványos betegségek megelőzési lehetőségei.

Szenvedélybetegségek és megelőzésük. Alkohol- és kábítószer fogyasztás trendje és hatásai

Anya-, csecsemő, gyermek- és ifjúságvédelem. Öregedő társadalom, időskorúak egészségi állapota.

Környezet-egészségtan. A humánökológia és a környezet. A klímaváltozás hatása az egészségre. Munkaegészségtan. Foglalkozási betegségek. Munkahelyi expozíciók.

Félév végi számonkérés

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Félév végi zárthelyi dolgozat az utolsó konzultációs héten, melynek feltétele a konzultációkon való részvétel, megengedett, igazolt hiányzás az óraszám 15%-a.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Ádány Róza: Megelőző orvostan és népegészségtan. Medicina Könyvkiadó Zrt. 2023 ISBN: 978-963-226-907-8

Tompa Anna: Népegészségtani ismeretek. Semmelweis Kiadó, Budapest, 2008. ISBN: 9789639656741

Egészségjelentés 2016. (https://www.nnk.gov.hu/attachments/article/2065/egeszsegjelentes-2016_uj.pdf)

Európai Lakossági Egészségfelmérés 2019 (ELEF 2019) (<https://www.ksh.hu/elef>)

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL

Ember-Kiss-Cseh (szerk.): Népegészségügyi orvostan (PTE ÁOK, 2013.)

Ádány Róza, Sándor Judit, Angela Brand (szerk.): Népegészségügyi genomika (Medicina, 2012.)

Ember István - Pál Viktor - Tóth József (szerkesztők): Egészségföldrajz (Medicina, 2013.)

Rodler Imre (szerk.): Élelmezés és táplálkozás-egészségtan (Medicina, 2005.)

V. Hajdú Piroska – Ádány Róza (szerk.): Epidemiológiai szótár (Medicina, 2003.)